

Токар В.М.,
аспірант кафедри публічного управління, адміністрування та
соціальної роботи Національний університет охорони
здоров'я України імені П.Л.Шупика

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПІДТРИМКИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ПРОЦЕСІ МОНІТОРИНГУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Розвиток громадянського суспільства в Україні є важливим фактором успішного просування євроінтеграційного курсу, адже саме активні громадські інституції забезпечують демократичний контроль, підзвітність органів влади та прозорість ухвалення рішень. Сучасні умови визначають необхідність формування концептуальних засад підтримки громадських ініціатив через зростання ролі моніторингових програм, що охоплюють адаптацію законодавства, антикорупційну політику та дотримання прав людини [1]. Ефективність таких ініціатив значною мірою залежить від здатності держави створювати сприятливе правове та інституційне середовище, що стимулює участь громадськості у формуванні та контролі виконання рішень, пов'язаних з інтеграцією до ЄС.

Одним із основних напрямів є посилення незалежності та професійного потенціалу громадських організацій, що включає доступ до інституційної підтримки, фінансування, експертних консультацій та навчальних програм для якісного моніторингу євроінтеграційних реформ [2]. Важливим інструментом є створення мережових платформ, які об'єднують аналітичні центри, громадські ініціативи та незалежних експертів, забезпечуючи обмін даними, стандартизацію методологій моніторингу та формування спільних оцінок прогресу.

Розвиток механізмів інклюзивної взаємодії держави та громадськості також є ключовим. Впровадження відкритих консультацій, електронних інструментів участі та публічних звітів щодо виконання євроінтеграційних зобов'язань підвищує довіру та активність громадян [3]. Такі механізми перетворюють громадськість на партнера у формуванні політики, а не на пасивного спостерігача.

Суттєвою умовою підтримки громадянського суспільства є забезпечення сталості його діяльності через розвиток локальних ініціатив. Місцеві організації, які мають безпосередній зв'язок із потребами громад, здатні впроваджувати європейські стандарти та здійснювати незалежний контроль за якістю роботи органів влади [4]. Таким чином, концепція підтримки громадянського суспільства базується на принципах автономності, відкритості, партнерства та стратегічної сталості, що забезпечує ефективне залучення громадськості до моніторингу та реалізації євроінтеграційного курсу.

Подальший розвиток підтримки потребує комплексної державної стратегії, яка поєднуватиме інституційні, інформаційні та освітні механізми. Ключовим елементом є розбудова національної системи оцінки прогресу імплементації європейського права за участю незалежних аналітичних центрів та громадських платформ, які формують об'єктивні показники виконання зобов'язань, уніфікують методики збору даних та готують альтернативні звіти, що доповнюють офіційну статистику.

Не менш важливою є стабільна комунікація між громадянським суспільством і державними органами, відповідальними за євроінтеграційні реформи. Регулярні публічні звіти, відкриті зустрічі та консультаційні ради при міністерствах створюють простір для обміну позиціями та дозволяють оперативно коригувати політику на основі зворотного зв'язку від громадськості.

Особливу увагу слід приділяти підвищенню цифрової спроможності громадських організацій. Використання відкритих даних, сучасних аналітичних платформ і цифрових карт моніторингу наближає українські практики до європейських стандартів прозорості та забезпечує ширший доступ громадян до результатів контролю реформ. Цифровізація сприяє демократизації участі через онлайн-опитування, електронні петиції та консультації, що розширює залучення громадян, які раніше були менш активними.

Не менш важливою складовою є розвиток освітніх програм для підготовки експертів у сферах аналітики, правозастосування, європейського права та публічної політики. Співпраця з університетами та європейськими

інституціями сприяє формуванню стійкої системи підготовки кадрів, здатних забезпечувати якісний громадський контроль та аналітичний супровід реформ.

Список використаних джерел

1. Петренко І. Громадський моніторинг реформ: європейські підходи та український контекст. – Київ, 2020.
2. Колісник О. Спроможність інститутів громадянського суспільства в умовах євроінтеграції. – Львів, 2021.
3. EU–Ukraine Civil Society Dialogue Report. Brussels, 2022.
4. Рубан В. Роль локальних НУО у впровадженні європейських стандартів управління. – Харків, 2020.